

- Waerden, B.L., Die Anfänge der Astronomie, 1968.

- Wagner, P., "Der mozarabische Kirchengesung und seine Überlieferung", Spanische Forschungen der Görrensengesellschaft, 1 (1928), pp.121 ss.

- Waitz, G., "Zur Geschichtsschreibung der karolinischen Zeit", Neues Archiv, V (1880), pp.484-486.

- Wallach, L., "The genuine and the forged death of Pope Leo III", Traditio, XI (1955).

- Watson, A.G., Catalogue of dated and datable manuscripts c.700-1600 in the Department of manuscripts. The British Library. Vol.I: The British Library, 1979.

- Weinberger, W., Wegmeiser durch die Sammlungen altphilologischen Handschriften, Wien-Leipzig, 1930. Akademie der Wissenschaften in Wien, phil.-hist. Kl. Sitz. 209.

- Wijk, W.e. van, Le nombre d'or. Étude de Chronolo-

gie technique suivie du text de la Massa Compoti
d'Alexandre de Villedieu, La Haye, 1936.

- Wilmart, D., "Un nouveau texte du faux Concile de Cesarée sur le comput pascal", Studi e Testi, LIX (1933), pp.19-47.

- Wilson, H.H., "The Missal of Robert de Jumièges", Henry Bradshaw Society, XI (1896), p.XXXI.

- Wohleb, L., a Zeitschrift für die neutestamentliche Wissenschaft und die Kunde der älteren Kirche, XXV (1926), Giessen, pp.276 ss.

- Wormald, F., "English kalendars before a.d. 1100", Henry Bradshaw Society, LXXII (1933), V, XIII, pp.1-13.

-Wormald, F., English drawings of the tenth and eleventh centuries, 1952.

- Youssouf Kamal, P., Monumenta Cartographica Africae et Aegypti, t.III, fasc.I, 515.

- Zinner, E., Verzeichniss der astronomischen Hand-

schriften des deutschen Kulturgebietes, München,
1925.

B) LAMINES DELS MANUSCRITS ESTUDIATS.

qui ennu kaideca deredu. gr̄co uocabulo nuncupat. solli
 cete & uenentes paschale cursu. nullis diuersitatibus inter
 pelliisse monstrantur. ut sc̄i concilii traditione ad obseruandas xiiii^{us}
 Lunas paschales pot̄a tradider̄. De hoc & uic̄ cyclo d̄cennouen
 nali qui p̄cōmunes & embolismos discurrit. Bonus sc̄s primi
 cerius notariozū ad iohannē papā de ratione paschalis inter
 cetera dix̄. Suggesto igitur apostolatu. uro beatissimos patres
 in concilio d̄cennouennale cyclum quē gr̄ci ennu xii
 dekatepeta uocant unanimiter ad p̄buisse qui sui circuli evolu
 tione continuu xiiii paschales Lunas. pot̄a temporu usq. infi
 nē sc̄ly sine ullo errore demonstrauerunt. De hoc itaque cyclo
 xviii. & d̄cōmuni bus & embolismis dionisius ita cōmomoruit
 d̄s. Nouerimus itaque quia idē xviii. cyclos p̄gredouē & endē
 gude semp̄ in se reuoluit. viii. numq. & xi. ipse numerus & p̄plicat.
 Quid sit ergo que incipit a primo d̄cennouennali cyclo qui ē lu
 naris xvii. huc ratione pagit. ut annū primū & sc̄cundū com
 munes. idē minores habeat. Tertiu annū embolismū. id est
 maiorē. Quartū & quintū cōmunes. Sextū embolismū. Septi
 mū cōmunē. Octauū embolm. Huc p̄ hoc octo adis cōmunes
 anni quinq. & iii. embolismi adscribunt. Item endegus ac lege
 discurrit. Incipit anno cycli xviii. anno q̄ Lunaris. vii. cuius
 primus & sc̄cundus anni cōmunes. tertius embolismus. Quar
 tus & quintus cōmunes. Sextus embolismus. vii. & viii. cōmuns.
 viii. embol. x. cōm. xi. emb. Sicque endegus cōm vii. emb. iij.
 terminat. & sic in cyclo xviii xii cōm anni sunt & vii embolismi.
 Item interrogandū ē in hoc cyclo xviii quot menses lunares sunt.
 & quot dies sunt in his ec. xxxv. mensibus lunare
 & quot dies sunt in his ec. xxxv. mensibus lunare

xxvii De lunae ... De lunis
 xxviii De lunae cursu ... De arcu
 xxix De eclipsibus solis ... De nubibus
 xxx De eclipsibus lunae ... De pluuibus
 xxxi De cursu stellarum ... De uis
 xxxii De positione ... De grandine
 xxxiii De uis ... De uentis
 xxxiiii De luminibus stellarum ... De nominibus uentorum
 xxxv De lapsu stellarum ... De significatione
 xxxvi De nominibus astrorum uel serenitatis
 xxxvii Ut utrum sidera animam habent ... De potentia
 xxxviii De nocte ... De oceano
 xxxix De chonicro

Dies est solis ortus in loco quousque ad occasum suum, dies
 gemme appellatur solompe. a solis ortu dicitur rursus ortus
 Abusue a solis ortu quousque ueniat ad occasum, spatium hic duos
 In medium et noctem. Et est dies horarum xxxiiij. spatium horarum xij
 Partes ab usue diei ortus mane meridies et occasus. Intra die
 alius solis ortus et alius occasus alium medianocem. Nachilder
 a solis ortu dicitur manifestus. Totum id spatium unum dicitur appellatur

ratione quereret In quod die possit ueneranda sollempnitas rous
 celebrari quorundam uisum definitus est dies quare
 studium unitatis & pacis malis orientalium definitionem ad
 querebat. quam uicaria syriacorum obseruantia differre
 nouerit fratres uicaria die uisum ab omnibus rous ree
 ratione dñi celebrant. & hoc ipsum puosalur fratribus ee in te
 mandum ut diuine pacis consortium. sicut una fide iungimur
 ita una sollempnitate feruimus

Dies est solis orientis praesentia quod ad occasum perue
 nit. dies enim oritur. Abusue a solis ortu donec rui
 sus. Species diei duosunt. Inter diurnum & nocturnum
 & est dies orarum. xii. partes abusue diei tres sunt
 mane meridie & suprae. In uia diei alia solis ortu puzat
 Alia ab occasum alia medianocte. Nam chaldei solis exortu
 ei initium faciunt totum id spacium unum diem appella
 re. Aegyptii autem a initio noctis sequentis dicitur originem
 ducunt. romani autem a medianoctis in uicium diem uolunt
 & in medium noctis finire. Dies in principio operum di
 alumine habebat exordium ad significandum hominis lap
 sum. nunc autem a tenebras alucem ut non dies obscureur
 in nocte. Sed nox luciscat in diem sicut scriptum est. de tene
 bris lucem clarificet. quia a delictorum tenebris liberant
 homo ad lucem fidei scientie que puenit. prophetae aut
 dies scientiam diuine legis significans. Nos uero. ignoran
 tiae cecitate. secundum ose propheta quid dicit noctem
 ad similiai matrem tuam factus e populus meus tamquam
 non habens scientiam. Tam non um quam dies prosperi
 tatem significat seculi. Hoc uero aduersitate fastidi
 essunt quibus factur id est. feriat idies in quibus res
 diuina facit abstinere homines a tibi oportet. Profecto
 ut conuincantur id est sine religione fecerant unde oculi & re
 legiones sunt. A tri die sunt quid & comumer uocantur.
 Siderales in quibus sidera uocantur ut homines nauis.

INATVRARVM ETRATIONE

temporum. duos quosdam scribo sermone libellos dis-
 centibus necessarios composui. Quos cum fratribus quibusda
 dare atque exponere coepissem dicebant eos breuius multo
 degestos esse quam uellent. maxime ille de temporibus. Cuius
 propter ratione pasche potius uidebatur usus indigere. Suade-
 bant que mihi latius aliqua de temporum tractatur su ac sine disse-
 rere. quibus concitus parens p. specis patrum uenerabilium
 scripsit prolixiore de temporibus librum edidi prout ipse lar-
 giente potui. quid eternus permanens tempora quando uoluit consti-
 tuit. & quin uult temporu fines immo ipse labentibus temporum
 curricula sine cum uoluerit imponat. In quo uidelicet opere ne
 que forte offenderet. quod ebraicam magis ueritate quam. Lxx
 translatorum editionem in seculi procedentis serie secutus sim.
 & illa quoque per omnia quotiens discrepare uidebatur instrui.
 ut legens quisque simul utrumque conspiciat. & quod amplius
 sequendum putat eligat. fixa autem fiet mihi sententia quam uiu-
 lo prudentium redar quenda autumio ut sicut reuerentissimus
 eiusdem ebraice ueritatis interpret obtraxatoribus sui operis. Non
 damno inquit non reprehendo. sed his omnibus apostolis prefero.
 Ita & ego confidenter profitear quia non reprehendo ueteres chro-
 nographos qui translatione Lxx. modo secuisse modo prout
 libuit probantur habuisse contemptum sicut et in processu huius
 opusculi nostri monstrabitur. sed his omnibus ebraice ueritatis in-
 terpretes prefero puritati quam pre eminentissimis doctoribus. hieroni-
 mus in libris hebraicarum questionum. Augustinus in libro de ueritate di-
 censebius ipse. chronographus inter ceteros historie ecclesiastice libros.
 & uerbis iosephi historici aduersus p. p. sionem scribentis breuiter te po-
 tu scribam quam in Lxx. editione uulgo fertur continere comprobant
 neque hanc amplius sequenda. in Lxx. huius magnisque laudibus ad glo-
 riam tollunt dubitant quoru quis que dicta prospexerit. Crede meo nostro
 labori calumniam facere desinat. si non hunc tamen lynchis quod ab ista
 contemplari obtinuit. Uerum utcumque ferant. ista hebraice
 scripta legentes primo edito pro captum eo libello ab uulgaris sine
 abba maris huc chaiber thep currendu atque ex animandū offero
 multum deprecans ut si qui lineo utriusque abprehenderis.

DE ARGUMENTIS ET TITULIS PASCHALIBUS SCDM HEBRIOS ET LATINOS

Signosce uti quocumque annus & ab incarnatione
dñi nři ihu xpi. multiplicata 2 ii p̄
primū putē. Id ē quinquagesima 2 ii. dicitur
his dñi adice xii. finitā decē 2 ii ..
Adice & quocumque indicationis cuius uti anni
ut putā hinc uti anni xiiii finitā dcccclii.
Occasione autē s̄caus unius & ab
Incarnatione xpi. hoc quinquagesimū m̄nor
& ad sollicitatē s̄caus dñi uerūcatē
quomō ad xii indicatione p̄chāris
unum s̄mp ad primū summa. adice
ut putā pro 2 ii. 2 iii. p̄ xii putē
multiplicatus. quo usq̄ dñi annos
uoluit indicationis s̄caus. hanc
s̄caus tollere Indicate. Et annos dñi
sine ullo dote possit seppare.

Et ut seppare quocumque & abice annos
xviiii. ad annos incarnationis dñi qui sum
p̄chāris unū xpi nūcātur. ut putā
ad annos dñi qui sup̄ m̄nor s̄caus. finitā decē
xiiii. hī anni tanta & quo s̄caus hinc & ca.

Terū. ab uti uocatur. Quia plus est qui omnē
monitū dñi s̄caus s̄caus s̄caus non p̄chāris
ut nūcātur s̄caus. Et sup̄ hinc s̄caus hinc
& ca. Monitū uti s̄caus eloquis dicitur.
Monos s̄caus. Lūmē ut dicitur. Adice p̄ncip̄.
Quia p̄ncip̄ mundi p̄ncip̄ dicitur.

Indicatione quocumque & annus ..
Sicut scite quocumque annus & indicationis. summa
annos ab incarnatione dñi calat uti anni adice
adice canonicos illi. p̄ncip̄ p̄ncip̄. quocumque
annus lora Indicate p̄ncip̄ annis s̄caus adice ad
adice s̄caus s̄caus s̄caus. s̄caus ut s̄caus
adice uti anni indicationis ..

Sicut scite quocumque annus & ab incarnatione
dñi nři ihu xpi. multiplicata 2 ii p̄
primū putē. Id ē quinquagesima 2 ii. dicitur
his dñi adice xii. finitā decē 2 ii ..
Adice & quocumque indicationis cuius uti anni
ut putā hinc uti anni xiiii finitā dcccclii.
Occasione autē s̄caus unius & ab
Incarnatione xpi. hoc quinquagesimū m̄nor
& ad sollicitatē s̄caus dñi uerūcatē
quomō ad xii indicatione p̄chāris
unum s̄mp ad primū summa. adice
ut putā pro 2 ii. 2 iii. p̄ xii putē
multiplicatus. quo usq̄ dñi annos
uoluit indicationis s̄caus. hanc
s̄caus tollere Indicate. Et annos dñi
sine ullo dote possit seppare.

Sicut scite quocumque annus & ab incarnatione
dñi nři ihu xpi. multiplicata 2 ii p̄
primū putē. Id ē quinquagesima 2 ii. dicitur
his dñi adice xii. finitā decē 2 ii ..
Adice & quocumque indicationis cuius uti anni
ut putā hinc uti anni xiiii finitā dcccclii.
Occasione autē s̄caus unius & ab
Incarnatione xpi. hoc quinquagesimū m̄nor
& ad sollicitatē s̄caus dñi uerūcatē
quomō ad xii indicatione p̄chāris
unum s̄mp ad primū summa. adice
ut putā pro 2 ii. 2 iii. p̄ xii putē
multiplicatus. quo usq̄ dñi annos
uoluit indicationis s̄caus. hanc
s̄caus tollere Indicate. Et annos dñi
sine ullo dote possit seppare.

Sicut scite quocumque annus & ab incarnatione
dñi nři ihu xpi. multiplicata 2 ii p̄
primū putē. Id ē quinquagesima 2 ii. dicitur
his dñi adice xii. finitā decē 2 ii ..
Adice & quocumque indicationis cuius uti anni
ut putā hinc uti anni xiiii finitā dcccclii.
Occasione autē s̄caus unius & ab
Incarnatione xpi. hoc quinquagesimū m̄nor
& ad sollicitatē s̄caus dñi uerūcatē
quomō ad xii indicatione p̄chāris
unum s̄mp ad primū summa. adice
ut putā pro 2 ii. 2 iii. p̄ xii putē
multiplicatus. quo usq̄ dñi annos
uoluit indicationis s̄caus. hanc
s̄caus tollere Indicate. Et annos dñi
sine ullo dote possit seppare.

Sicut scite quocumque annus & ab incarnatione
dñi nři ihu xpi. multiplicata 2 ii p̄
primū putē. Id ē quinquagesima 2 ii. dicitur
his dñi adice xii. finitā decē 2 ii ..
Adice & quocumque indicationis cuius uti anni
ut putā hinc uti anni xiiii finitā dcccclii.
Occasione autē s̄caus unius & ab
Incarnatione xpi. hoc quinquagesimū m̄nor
& ad sollicitatē s̄caus dñi uerūcatē
quomō ad xii indicatione p̄chāris
unum s̄mp ad primū summa. adice
ut putā pro 2 ii. 2 iii. p̄ xii putē
multiplicatus. quo usq̄ dñi annos
uoluit indicationis s̄caus. hanc
s̄caus tollere Indicate. Et annos dñi
sine ullo dote possit seppare.

Sicut scite quocumque annus & ab incarnatione
dñi nři ihu xpi. multiplicata 2 ii p̄
primū putē. Id ē quinquagesima 2 ii. dicitur
his dñi adice xii. finitā decē 2 ii ..
Adice & quocumque indicationis cuius uti anni
ut putā hinc uti anni xiiii finitā dcccclii.
Occasione autē s̄caus unius & ab
Incarnatione xpi. hoc quinquagesimū m̄nor
& ad sollicitatē s̄caus dñi uerūcatē
quomō ad xii indicatione p̄chāris
unum s̄mp ad primū summa. adice
ut putā pro 2 ii. 2 iii. p̄ xii putē
multiplicatus. quo usq̄ dñi annos
uoluit indicationis s̄caus. hanc
s̄caus tollere Indicate. Et annos dñi
sine ullo dote possit seppare.

Suis scire quozus annus est ab incarnatione dñi m. xlvi. 73
 p̄ q̄ quidē m. computat. sunt de lxxv. n̄ imp̄ ualde
 regulat. xii sunt de lxxxvi. adde. ad iudictionē
 annū cuius uoludus ut pota primon. sunt simul anni de
 lxxxviii. isti s̄t anni ab incarnatione dñi m̄ thū xp̄i.

688

Hoc tantum memon. es to. sollicitus. ut sic eisd. h. q. bus. amos
 p̄ q̄ quando ad quidē m. eam iudictionē. uētib. s̄t. l. x.
 p̄ xv. computat. xlvi. p̄ xv. computat. quib. addit
 s̄t. xii. supra scriptis. regulat. impleb. numerum
 cen. nonē. dñi. & nihil. abm. c. q̄. post. xii. addit. possit.
 sic. iudic. d. x. m. b. r. n. a. d. ut. i. p. r. i. m. a. i. u. d. i. c. t. i. o. n. e.
 i. n. s. t. a. n. d. e. i. i. i. d. i. c. t. i. o. n. e. i. i. i. l. u. s. q. u. e. x. l. i. i. i. t. o. t. t. r. i. m. a. t. i. o.
 d. e. c. o. m. p. o. s. i. t. o. s. u. p. r. a. s. c. r. i. p. t. o. q. u. o. d. e. f. u. b. u. r. i. i. n. d. i. c. t. i. o. n. e. i. n. x. v. n. u.
 u. d. i. o. i. u. d. i. c. t. i. o. n. e. s. q. u. a. s. u. m. e. i. n. s. u. p. r. a. s. c. r. i. p. t. o. n. e. s. i. d. e. s. t. u. d. x. l. v. i.
 u. d. i. o. x. l. v. i. i. n. o. n. x. v. s. e. c. u. n. d. u. m. a. d. d. e. q. u. e. p. e. r. a. x. l. v. i. i.
 p. x. v. c. o. m. p. u. t. a. t. & s̄. x. i. i. a. d. d. e. q. u. e. h. o. c. e. q. u. o. m. b. i. t. o. c. o. m. m. d. n. i. i. m. p. i.

Suis scire quozus sit iudicio. utp. utae sume. annos ab inca
 gnatione dñi. thū xp̄i. idē. de lxxxv. n̄ imp̄ ualde
 sunt de xxi. h. a. l. e. p. a. r. t. e. p. x. v. r. e. b. n. a. n. d. i. t. i. o. n. e. i. n. d. i. c. t. i. o. n. e.
 i. n. d. i. c. t. i. o. n. e. i. n. t. h. i. l. r. e. b. n. a. n. d. i. t. i. o. n. e. x. v. i. n. d. i. c. t. i. o. n. e. s̄t.

Suis cognoscat quozus sunt quozus. idē. ad iudictionē. l. x.
 n. a. p. t. s. u. m. e. a. n. n. o. s. a. b. i. n. c. a. r. n. a. t. i. o. n. e. d. n. i. q. d. p. u. b. l. i. c. i. t.
 d. e. l. x. x. x. v. i. i. h. o. s. p. a. r. t. e. s. p. x. v. r. e. b. n. a. n. d. i. t. i. o. n. e. s̄t. i. i. i.
 h. o. s. x. x. i. m. u. l. t. i. p. l. i. c. i. t. p. u. n. t. x. l. i. i. i. h. o. s. r. e. b. n. a. n. d. i. t. i. o. n. e. s̄t. i. i. i.
 x. l. r. e. b. n. a. n. d. i. t. i. o. n. e. s̄t. x. l. i. i. i. i. n. t. e. a. d. i. c. t. i. o. n. e. s̄t. l. a. m. a. n. d. i. t. i. o. n. e. s̄t.

Ms. London, British Museum, Cotton Caligula, A XV, f. 73^r.

si agnus non esse inuentus
 hodie in maculatus in
 laceratur in parcha quod lo
 nge alit edictu. Cum ex
 pmixto semine hedorum
 & ouiu postolatur e agnus
 quod quidem nature non
 recipit. Sed in xpi figura
 manifestat e quic genus
 eius ex israelis & alieni
 ginis maculis inuenitur
 esse pmixtu. Inr autem ag
 nus iustas hedor peccatoru
 bus comparatur itaq; i
 ipse origines secundu car
 nenon solo di sed ex pecca
 toribus gentib; esse habi
 turus. Agnus ex hedis &
 ouib; postolatur qui ad
 uerperam mandatur occi
 di. Innocentium & finem
 mandati passus ostenditur
 nec tempus hoc nrm nouis
 simos seculi dies dnt apo
 stoli q; docuerunt quod ue
 ro de sanguine agni domu
 sup limen consignatus sit
 nec uastatoris angelot dnt
 gere tur. Ostendit era

cis signu quod fronte
 signomur figurat sangu
 nis obanore hoc autem sig
 naculo ab angelo uisitato
 red ofendimur commedo
 re huius agni carnis iube
 mur qui liberandus e popu
 lus sicut xpi ^{aut} nisi quis commo
 derit carnem maio non habet
 uitio manent. Caro autem
 xpi uerbu edicti quibus
 caro factu e & habitabit
 in nobis. Si autem carnes
 suas commoderit mande
 mur crudus elixusq; pro
 bemur coctum in q; uer
 ba non crudis probatio in
 multis temptacionis uido
 re ne omnia nec fluxione
 solui uoluit. Et cum ex mo
 pene sumendae sunt sicut
 apostolus ait pascha nrm
 immolatur e xpi uerba; cele
 bremus illud non infirmit
 nto maliciae & nequiciae
 sed in uermit sinceritatis
 & ueritatis. Ad di uermit
 comur uermit herbarum
 doceat quic angustie & tribu
 tur. ep

eo anno pascha inuentū ē. si requirēt ad q̄.
 id est ab initio anni egi priorū usq̄ ad
 finē latitoy. Anni. iiii. regul. v. r̄. id ē. iiii.
 k. ii. k. sept̄. ac si dixisset q̄ndo in mar
 pascha inuenit̄ bissexta rationē vnta
 re hoc ē. ii. regl. adice. iiii. k. salica &
 ii. k. sept̄. & post̄ hos duos dies q̄ sup̄ st̄.
 xxx. dies decēbr. adice. Q̄ndo enī bissex
 t̄ inuenitur. xxxii. d. decēbr. retinet̄ eo
 qd̄ in fine anni dies addit̄ intelligit̄
 bissexta; Siū. iiii. regl. addit̄ in ap̄li m
 uentur pascha & ii. regl. siue. ii. dies qui
 xxx. dies decēbr. sup̄. addit̄ quid on
 erunt & scdm̄ prioris argum̄ta similitudi
 nē hoc argum̄tū in ext̄is inuestigat̄;
 his adice semp̄ unū id est p̄mā feriam.
 in p̄cedenti enī anno antequā dionisiū
 hoc uolumen scriberet in prima feria.
 viii. k. ap̄ inuentū; it̄ne regulares in eo
 semp̄ xxxv. id est sc̄tē in xi. k. aprilis
 inuentū & non april. Notandū qd̄ cūq̄
 anno in ap̄lio. xiiii. luna prima mens̄
 inuenitur. eundē numerū epactarum
 in xi. k. ap̄ inuentū de xxxv. regularib.
 minus necesse ē. & residuū numerum
 regularū xiiii. lun̄ primi mens̄ a k. ap̄
 obseruabit̄ in die r̄u numero; Ad de
 sep̄ in fine huī mens̄ regl. iiii. id est viii.
 dies a prima fr̄ usq̄ ad. iiii. fr̄ p̄ceden
 t̄ hic addi d̄r eo qd̄ in hoc anno m. v.
 fr̄ viii. k. april. inuentū; sunt in eo
 anno qd̄ dionisiū hanc regulā ostē
 dit; Latius d̄r qn̄ idē numer̄ epacta
 r̄u in xi. k. ap̄ inuentū ē. subtrahit̄
 ac dēdē subtrahit̄. xxx. numerus
 remanens si primā dimmutionē bre
 uis d̄r qn̄ semel tantū subtrahit̄
 n̄ semel dicatur id est in anno in q̄
 vi. luna in xi. k. ap̄ inuenit̄ qd̄ nec

latius nec breuius dicit̄. Ap̄mo ex clo
 lunari usq̄ ad xviii. annos adicias
 nisi unū regl. k. ē k. ian̄ in xviii. & x
 viii. ex clo lunari. ii. regl. adicias pri
 ma ē. in xviii. anno k. ian̄ & alterū
 regl. i. est salus sc̄tē in xviii. ex clo
 sc̄to. Itē regl. adicias hoc ē. k. ian̄
 & primū annū sequentis ex clo lunari
 unū regl. addet̄ sup̄ numerū congre
 gatū p̄ inflexionē quina & alium
 sup̄ inflexionē senā; Incipiunt ar
 gum̄ta grecor̄ de tract̄ paschalib.
 inuestigata soler̄tia

Sicut nosse quosq̄ annū ē ab incar
 natione dñi n̄r̄ ih̄u. xpi. cōputa
 q̄ndecies. xxxiiii. fiunt d. x; his sep̄
 adice regl. xii. fiunt d. xxi; adde &
 in dictionē anni cui uolueris ut pu
 ta. tercia. consilatu. p̄bi. num̄ri
 anni simul fiunt d. xxxv; It̄as anni
 ab incarnatione xpi. hoc tantū me
 mor esto sollicitus ut succedentibus
 annis semp̄ q̄ndo ad. xv. inductionē
 ueneris quia argum̄tū integrū possit
 custodiri. xv. n̄ adsumas. sed ad sumā
 primā unū semp̄ adicias. ut puta si
 xxx. iiii. p. xv. computabas. xxxv.
 p. xv. computa & annis dñi sine ulla
 errore poteris re. perire; Itē palā
 xv. inductionē. xxxvi. p. xv. cōputa;
 Quib. adicias semp̄ xii. sup̄ scriptas
 regularib. implebis numerū annoꝝ
 dñi. & nichil remanet qd̄ p̄ xii. ad
 d̄re possis. sic in alus inductionib.
 remanent ut in p̄ma inductione un̄.
 In sc̄da. ii. In tertia. tres. ut usq̄ ad
 xiiii. tot remanent de cōputo sup̄
 scripto quosq̄ erit inductione. In ocr̄.
 In inductione ad sumā priorem

Sicut nosse. quoz pnt. concurrunt
 et. vii. dieb. et tunc annos dñi. qd qd
 fuerint in pñt. i. y. addit. 1111. par.
 et. addit regularib. 1111. q; nimirū
 v. brant. Concurrunt. Et anno quo
 do natus ē. dñi. Os partire pñt. spe.
 cial. c. fiunt. dec. spcial. l. ccc. l. qd re.
 manebunt. partire p. vii. qd re.
 manet. ipse ē. concurrunt. Simil
 rēmanebunt. vii. brant. // Epact
 mutantur. fct. spc. //

Sicut nosse cupis. qd sint epact sume
 annos dñi. qd qd fuerint. partire
 p. xviii. decial. nouis. xob. fiunt. dec.
 he. qd rēmanebunt partire. p. xviii.
 multiplica. p. xxi. partire. p. xxx. qd
 rēmanet ipsa ē. y. similit. rēmanebunt
 rē. nulla brant. Quod scias. in xviii.
 7mo anni. anno. Cicle lunaris. 11. Regu
 larib. addit cause. saltus. ut non
 interoret incidat. //

viii kt ap. xpc passus duob' geminis consulib' a naturate dni sabino
& rutino consulib' usq' ad passionē eius. rufo & rubellio consulib'
geminis. sub qb' xpc crucif' ē. indie. viii kt ap. sē annu. xxi. &
mkt tres. hylarū in q' ordine epōz in roma. id. xliij. & quanto
temp' xpc octlam. id. xi. annis. atq' mkt. xxi. dieb'. Ap' hebreos
numan. & apud syros. & caldeos. Apud grecos aut' arabim. & altera
ratione cyclus. Ap' egyptios letercus. Ap' macedones calcul'. Ap' la-
tanos cōpot' uocat'. ij. d. cc. lxxx. mōntoz onas in medio coeli.

Victor natione aqitanic' calculat' scripturaz inuicat' a scō hylar.
urb' romē epō cōposuit paschalē cursū. indagatōne cautissima
p' m. pores q' cōputauer. i. hypolau. eusebiū. theophilū. & p' p'm
& p'tendit. annoz serē usq' ad annū dxxxij. ita ut dxxxij anno
reincipiat. paschal' sollempnitas eod' mōse & die eod' lun. q' prima
passio ac resurrectio dnica facta ē. Qdā fuer' anno octauo ē.
tybiū ibm xpm passū. & argumētū hui' rej greuū anglio adsum.
- ut iohes. m' q' p' xv tybiū annū cōsari. tomus dnī p' d' cōsse in-
- talligat. Sed q' uisitatōe traditio hē dnīm n' m. xv anno tybiū
cōsari. duob' geminis consulib' crucifirū. nos sine p' iudicio alteri
opinionis fauore sequentiū consiliū. alij dicit' consulib' ordi-
- em. hanc traditōne sequit' archiep' victori'.

Dilectissimus. honorabili scō frī victori.
hylar' epē urb' romē. Cū pleraq' de ratione paschali tā de
grecis translata quā a latinis condita recensere. discrepare mē
se utrozq' sententias atq' sibi inuicē resuolare p' p'eri. ut ne
utraq' pars dē ipu gnāt ab altera p' uerē euidētē astruere hui'
obseruantię disciplinā. ē sic ut cū instructio latina ut greca tri-
- ditione domestica magis fauere comendat. p'cipuo munere
pagendo mē ex diffinitione temp' sepe ū congruat. Quapp' i
dilectissimo frī tamaz rex antiquitate p' mot' tuę dilectionis
studio fidētēr imungo. ut potitū diligētē inq'at. ut unde
supradicta diuersitas oriat'. ut qua potissimū ratione ueritas
indagēt'. ut demōp' d' d' onę opinionis errore sublato. idē temp'.

tenere possit unūscūq'. quātū cuncti in cōmuni fidei ad dubiū omni'
expedit. insimū celeritate m' i' t' r' i. m' i' t' r' i. deuotionis caritate
dirigant. Vno uero scō & uenerabili m' epō p' p' hylarū urb' romē
epō uictorius. Vanā p' p' p' t' ual scō papa hylarū tā effectū ualē
parere quā uero. Est enī & hoc op' arduū. & mag' intelligētē fa-
- cultas exigua. Epō aut' qd' ad hoc accine si dilatat' materię sup-
- quantitate scōs habeo uisionis euz. possibilitatez m' n' obedi-
- tiā defuisse. Quę enī & si in i' i' t' r' i' m' i' n' i' m' o' p' p' t' i' n' e' m' a' n' e' t'
- tū. certe debuit exsolue obsequi. utq' d' p' o' r' t' u' s' u' s' s' u' p' p' a' t' i' s' t' i' c' i' s' .
- quę uolunt' p' uenerit. inbecillitate m' a' c' t' u' s' i' m' p' o' s' s' i' b' i' l' i' t' a' t' e' q'
- uro p' p' e' n' d' e' n' s' . i' n' t' e' c' t' i' l' e' b' a' r' e' n' e' g' o' c' i' i' o' f' i' c' i' o' m' a' l' l' e' t' e' s' t' i' m' a' r' e' q'
- m' e' r' i' o' . M' a' g' i' n' i' u' e' n' i' i' n' d' i' c' i' u' e' r' g' a' t' e' m' e' q' r' e' u' e' r' e' n' c' i' a' t' e' i' p' s' i' s'
- t' u' s' a' m' p' l' i' m' e' i' p' e' n' d' e' r' e' u' o' l' u' i' s' s' e' q' u' a' p' o' s' s' e' . Q' d' i' d' i' g' n' i' a' l' i' q' u' i'
- t' u' a' l' e' c' t' i' o' n' e' c' o' n' f' i' c' i' o' . i' d' e' r' i' p' r' o' f' e' c' t' o' d' i' u' i' n' i' m' u' n' e' r' i' s' . t' u' c' o' n' s'
- b' e' n' i' u' o' l' e' n' t' i' e' t' u' s' . c' u' i' f' a' u' o' r' o' b' l' e' d' o' n' a' t' i' m' e' r' e' t' q' e' x' p' e' c' t' a' d' p'
- f' e' c' t' u' . H' e' c' d' u' b' i' t' a' t' i' o' h' u' i' n' o' d' e' p' f' i' c' i' e' n' d' i' . c' u' i' ē a' d' o' r' m' a' c' i' o' n' e'
- s' u' s' c' e' p' t' u' . c' u' i' n' i' q' f' i' d' u' c' i' a' h' e' p' a' g' i' p' o' s' s' e' q' d' p' c' i' p' i' t' . c' u' i' i' d' e' n' t'
- i' n' t' u' n' g' u' . q' s' u' a' n' i' n' t' e' l' l' i' g' i' t' t' u' s' o' r' a' t' i' o' n' u' s' i' a' q' p' s' e' p' t' u' . q' d' ē .
- p' r' i' m' e' c' r' e' d' i' t' i' m' p' l' e' n' d' u' . H' e' q' e' n' i' t' e' m' e' r' e' d' i' l' i' g' e' n' t' e' . t' u' b' i' n' i' c' a' m' e' n'
- i' n' d' u' s' t' r' i' a' . q' t' u' u' i' d' i' c' i' u' i' u' d' e' r' i' s' e' x' p' e' c' t' i' .

Paschalis ē festi cursū. tuil poti' orationib' q' mo' f' r' e' i' u' g' e' n' i' o'
quancū res sine explorare comendat. dicit' a m' e' c' a' n' d' e' f' o' r' m' a'
leuē' p' p' t' e' p' q' uę i' n' t' e' h' u' i' c' e' m' o' d' i' s' c' r' i' p' t' o' r' u' s' s' i' c' o' u' l' a' d' i' s' c' o' r' d' e' s'
paucis expediat. ac demde qd' magis uideat' congruere ueritatē
quancū ualuerit dnō donante diligētē ablatū. Discrepare mē
se d' p' o' r' a' t' o' r' e' s' p' c' i' p' uę f' e' s' t' i' u' i' t' a' t' u' s' p' r' i' m' u' o' n' i' u' s' n' a' t' u' r' a' l' i' s' i' l' l' a'
cōpellit. q' paschalis cycli. siue q' p' lxxxij. seu q' p' xx' v' anno
ut ē q' p' cxxij. annoz spacia p' p' a' g' a' t' i' . eod' q' p' o' r' a' t' i' o' n' e' o' r' d' i' n' e'
i' n' p' r' i' n' c' i' p' i' u' s' u' i' a' t' q' o' r' a' g' i' t' r' e' d' i' r' e' c' r' e' d' u' n' t' . s' u' a' l' i' q' u' o' q' d' e' d' i' e' s'
paritatez concordet. sed inlung uarietate differunt. Et rurso
cū inlumari supputatione repp' uerit' stabiles diez mobilitatez
confligē. neq' solū alio alius ē p' a' d' i' s' t' i' n' c' t' i' o' n' e' d' i' s' t' i' n' c' t' i' s' .